

فئودور داستایوسکی

قمارباز

جلال آل احمد

داستایوسکی، فنودور میخائیلوویچ، ۱۸۲۱ - ۱۸۸۱ م.
Dostoevskii, Fedor Mikhailovich

قمارباز/ فنودور داستایوسکی، ترجمه جلال آل احمد، تهران: فردوس، ۱۳۷۹
ISBN: 978-964-320-415-0

صفحه ۲۳۲

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

Le joueur.

عنوان اصلی:

چاپ نهم: تهران ۱۳۸۸

۱. داستان‌های روسی - قرن ۱۹. الف. آل احمد، جلال، ۱۳۰۲ - ۱۳۴۸، مترجم. ب. عنوان.

۸۹۱ / ۷۳۳

PG ۳۳۶۰ / ۸

ق ۱۹۲ د

۱۳۷۹

م ۷۹۱۹۷۱۱

کتابخانه ملی ایران

انتشارات فردوس

خیابان دانشگاه - کوچه میترا - شماره ۷ تلفن ۶۶۴۹۵۷۷۹-۶۶۴۱۸۸۳۹

قمارباز

فنودور داستایوسکی

ترجمه جلال آل احمد

چاپ نهم: تهران، ۱۳۸۸

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

حروف چینی: گنجینه، چاپخانه: رامین

نقل و تجدید چاپ بدون اجازه ممنوع است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۲۰-۴۱۵-۰ ISBN: 978-964-320-415-0

www.ferdosub.com

۴۰۰۰ تومان

به قلم همین مترجم:

الف) آثاری که در زمان حیات جلال چاپ شد:

- ۱۳۲۳ ۱. عزاداری‌های نامشروع
- ۱۳۲۴ ۲. دید و بازدید عید
- ۱۳۲۵ ۳. گزارش‌هایی از وضع دبیرستان‌های تهران
- ۱۳۲۶ ۴. از رنجی که می‌بریم
- ۱۳۲۶ ۵. حزب توده سرد و راه
- ۱۳۲۶ ۶. محمد و آخرالزمان
- ۱۳۲۷ ۷. سه تار
- ۱۳۲۷ ۸. قمارباز
- ۱۳۲۸ ۹. بیگانه
- ۱۳۲۹ ۱۰. سوء تفاهم
- ۱۳۳۱ ۱۱. زن زیادی
- ۱۳۳۱ ۱۲. دست‌های آلوده
- ۱۳۳۳ ۱۳. اورازان
- ۱۳۳۳ ۱۴. بازگشت از شوروی
- ۱۳۳۴ ۱۵. مائده‌های زمینی
- ۱۳۳۴ ۱۶. هفت مقاله
- ۱۳۳۷ ۱۷. سرگذشت کندوها
- ۱۳۳۷ ۱۸. مدیر مدرسه
- ۱۳۳۷ ۱۹. تات‌نشین‌های بلوک زهرا
- ۱۳۳۹ ۲۰. جزیره خارک، دُرّ یتیم خلیج
- ۱۳۴۰ ۲۱. نون والقلم
- ۱۳۴۱ ۲۲. سه مقاله دیگر

۱۳۴۱	۲۳. کارنامه سه ساله
۱۳۴۱	۲۴. غربزدگی
۱۳۴۱	۲۵. ارزیابی شتابزده
۱۳۲۵	۲۶. کرگدن
۱۳۴۵	۲۷. خسی در میقات
۱۳۴۶	۲۸. عبور از خط
۱۳۴۶	۲۹. نفرین زمین

(ب) آثاری که پس از مرگ جلال چاپ شد:

۱۳۵۰	۱. پنج داستان
۱۳۵۱	۲. چهل طوطی اصل
۱۳۵۱	۳. تشنگی و گشتگی
۱۳۵۶	۴. غربزدگی منقح جلال در ۲۲۷ صفحه
۱۳۵۶	۵. در خدمت و خیانت روشنفکران
۱۳۵۶	۶. یک چاه و دو چاله
۱۳۶۰	۷. سنگی برگوری
۱۳۶۳	۸. سفر به ولایت عزرائیل
۱۳۷۰	۹. سفر روس

(ج) چاپ نشده‌ها:

۱. سفر فرنگ
۲. سفر امریکا
۳. مقالات سیاسی
۴. مکاتباتش با پدر، همسر، برادر و...
۵. یادداشت‌های روزانه

چاپی دیگر از قمارباز

قمارباز نخستین ترجمه جلال آل احمد است از زبان فرانسه؛ و مال پاییز سال ۱۳۲۷. جلال در آن موقع بیست و پنج ساله است. دوسه سالی است که از تحصیل رشته ادبیات فارسی دانشگاه تهران فراغت یافته و دو سالی است که در دبیرستان شرف تهران، دبیر ادبیات است (با حقوق ماهانه‌ای کم‌تر از دو بیست تومان!)

سال ۱۳۲۷ در تاریخ سیاسی ما، سال تکلیف شدن محمدرضای پهلوی جوان و نابالغ است. شاه جوان، دیگر آمادگی امر و نهی شنیدن از نخست‌وزیران پیرسالی چون فروغی و قوام و... را ندارد. اراده خود را، مافوق اراده پیرسالاران سیاست می‌خواهد و این به معنای شروع یک دوران تازه‌ای است در دیکتاتوری و خفقان. بهمن ماه همین سال، اولین تروربازی شاه، تدارک دیده می‌شود. تیر می‌آید ولی قضا می‌شود! و این خیمه شب‌بازی در مراسم دانشگاه، می‌انجامد به تخته کردن بساط و دکان همه احزاب و مطبوعات. از جمله تخته کردن دکان حزب توده.

اما سال ۱۳۲۷، در تاریخ حیات جلال، نخستین سالی است که او فعالیت سیاسی و حزبی ندارد. یک سال پیش، همراه جمعی از هم‌فکران خویش، همه سرخورده از حزب توده، از حزب انشعاب کرده است. ساعات فراغتی که در طول روز و در چند سال قبل، صرف فعالیت‌های حزبی می‌شد، اینک که فعالیت‌های حزبی جلال متروک مانده، آزاد است. جلال نیاز داشته است

به اشتغال تازه جانشینی. جلال اهل قمار و عرق و رقص و اشتغالات مرسوم آن سالیان نیست. ترجمه قمارباز، از زبان فرانسه، حکایت دارد از این مواضع. قبل از این کتاب، جلال، چند کتاب چاپ کرده است. همه را به نفقه جیب خویش. یکی اش عزاداری های نامشروع که مقاله ای است انتقادی در مسائل اعتقادی؛ و دوتایش، دو مجموعه قصه دید و بازدید و سه تار است. قمارباز نخستین کتابی است که از او چاپ شده است و بدون این که هزینه ای کرده باشد. و افزون بر آن، سیصد تومان هم حق ترجمه گرفته است (معادل یک ماه و نیم حقوق و مواجب ماهانه شغلی اش).

ناشر نخستین، حسن معرفت است. صاحب آبلیمو فروشی معروفی در شیراز و مدیر کانون معرفت در تهران، که یک بنگاه انتشاراتی است. اما نوجو و مبتکر. یک دو سالی است دست به انتشار مجموعه ای زده است به نام صد کتاب از صد نویسنده بزرگ دنیا. قمارباز، کتاب پنجم آن مجموعه است. کانون معرفت، نخستین ناشری است که داوطلب چاپ ترجمه ای از جلال شده است. جلالی که در آن روزگار، نویسنده تازه کار و بی بازاری است. ناشر، سرمایه را، به پشتوانه داستایوسکی به کار انداخته است و شاید هم به اعتبار دوستی اش با ابراهیم گلستان.

ابراهیم گلستان دوست هم فکر جلال است، و هم حزب هم. اما دوست هم شهری و هم کلاس حسن معرفت نیز هست. این امر، باعث و بانی تولد کتاب فارسی قمارباز است.

پس از مرگ جلال، به سفارش همو، در نظر بود که آثار چاپ شده اش نیز همراه باشد با اصلاحات و تجدید نظرهای بعدی. به همین جهت بود که اوصیای جلال، نخستین کارشان تماس گرفتن با ناشران آثار جلال بود. کانون معرفت از زمره ناشرانی بود که راه اصلاح و تجدید نظر در ترجمه ابتدایی قمارباز را بست. و اوصیای جلال، چون حال و سر عناد نداشتند، قمارباز را از

حوزه نظارت خویش خارج کردند و به این ترتیب بود که چاپ‌های متعدد و گوناگونی (در قطع جیبی و رقعی و وزیری) از آن کتاب چاپ و پخش شد و پیداست بدون رضایت اوصیا و به‌ناحق.

چند سالی است که حسن معرفت، مدیر کانون معرفت، به‌جوار رحمت حق پیوسته است، و خدایش بیامرزد! آن‌طور که پیداست، عقبه وی، کانون معرفت را روشن نمی‌خواهند و دو سالی است آن ترجمه، نایاب است.

اینک انتشارات فردوس، با اطلاع از سوابق امر، داوطلب تجدید چاپ آن کتاب است و به‌ما مراجعه کرده است؛ و ما بدون آن اصلاحات، حاضر به چاپ تازه نبودیم. ناشر رضا داد به حروف چینی و چاپ تازه.

در این چاپ تجدید نظر شده، دو نوع تغییرات اصلی و فرعی زیر انجام شده است:

- ۱- اصلاحات خود جلال را، از حاشیه چاپ اول کتاب سند قرار داده‌ایم.
- ۲- سلیقه‌های جلال را، در چاپ آثار بعدی‌اش، چه در املاء و چه در انشاء، مراعات کرده‌ایم و باز، سند ما، چاپ‌های اول ده پانزده سال آخر حیات خود جلال است.

این کتاب، دومین چاپ قمارباز باید در حساب آید و به‌بیانی، اثری تازه.

شمس آل احمد

۱۳۷۵